Akademik Ortamlarda Olumsuz De?erlendirilme Korkusu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akademik Ortamlarda Olumsuz De?erlendirilme Korkusu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16558

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Akademik Ortamlarda Olumsuz De?erlendirilme Korkusu Ölçe?i (AOODKÖ), Volkan Alkan taraf?ndan 2015 y?l?nda Ankara Üniversitesi'nde tamamlanan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?, performanslar? veya yetenekleri hakk?nda çevrelerindeki önemli figürlerden (ö?retmenler, aile, akranlar) alabilecekleri olumsuz de?erlendirmelere yönelik ya?ad?klar? kayg?y? ve kaç?nma e?ilimlerini ölçmeyi amaçlamaktad?r.

Bu ölçek, genel sosyal anksiyete ölçeklerinden farkl? olarak, olumsuz de?erlendirilme korkusu yap?s?n? sadece akademik ba?lama indirgeyerek ölçmektedir. Toplam 22 maddeden olu?an araç, ö?rencilerin akademik ya?amlar?nda kar??la?t?klar? sosyal bask? ve yarg?lanma endi?esinin yo?unlu?unu belirlemek için tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Olumsuz De?erlendirilme Korkusu, Akademik Kayg?, Ölçek Geli?tirme, Sosyal Anksiyete, Psikometrik Özellikler, Ö?renci Ba?ar?s?.

Yazarlar

Volkan Alkan

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?rencilerin akademik ba?lamda ya?ad?klar? **olumsuz de?erlendirilme korkusunun** düzeyini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde saptamakt?r. Bu korku, özellikle s?nav sonuçlar?, ödev sunumlar? veya genel okul ba?ar?s? gibi durumlarla ilgili olarak ortaya ç?kan, ele?tirilme veya yetersiz bulunma endi?esini kapsar.

Geli?tirme çal??mas?, genel sosyal anksiyete ölçeklerinden farkl? olarak, bu korkuyu akademik ortamlara özgü bir ?ekilde ölçebilecek, kültürel ve ba?lamsal hassasiyetlere sahip bir araç sunmay? hedeflemi?tir. Bu sayede, akademik kayg?ya yol açan spesifik sosyal-bili?sel faktörlerin anla??lmas?na katk?da bulunulmu?tur.

Yap?

Ölçek, temel olarak psikolojideki **Olumsuz De?erlendirilme Korkusu** (OEK) yap?s?n? akademik ortamlara özgü bir ba?lamda ölçmektedir. OEK, bireyin di?er insanlar taraf?ndan olumsuz bir ?ekilde de?erlendirilece?i veya yarg?lanaca?? beklentisiyle ya?ad??? kayg? ve endi?e olarak tan?mlan?r. Bu yap?, sosyal kayg?n?n merkezi bir bile?enidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Akademik ba?lamda bu yap?, ki?inin notlar?, s?nav performans? veya s?n?f içi kat?l?m? nedeniyle ö?retmenleri, ailesi veya arkada?lar? taraf?ndan yetersiz, ba?ar?s?z veya aptal olarak alg?lanma endi?esini içerir. Ölçek, bu bili?sel ve duygusal tepkilerin ?iddetini belirlemeye odaklanm??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in **yap? geçerli?i**, psikometrik aç?dan sa?laml???n? kan?tlamak amac?yla kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Bu süreçte, faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu olup olmad???n? belirlemek için iki temel istatistiksel yöntem kullan?lm??t?r: Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA).

Bu analizler sonucunda, ölçe?in akademik ortamlarda olumsuz de?erlendirilme korkusunu ölçmek üzere tasarlanan latent yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?i gösterilmi?tir. DFA sonuçlar?, modelin veri ile iyi bir uyum sergiledi?ini do?rulam??, böylece ölçe?in yap?sal geçerli?i desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k ve zamana ba?l? kararl?l?k aç?s?ndan de?erlendirilmi?tir. ?lk olarak, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eri hesaplanm??t?r. Ölçe?in bütününe ait Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? 0.77 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

?kinci olarak, zaman içindeki kararl?l???n? ölçmek üzere test-tekrar test güvenirlik katsay?s? incelenmi?tir. Test tekrar test güvenirlik katsay?s? ise 0.86 olarak rapor edilmi?tir. Bu yüksek katsay?, ölçüm sonuçlar?n?n zamanla stabil kald???n? ve ölçe?in kararl? bir araç oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, madde havuzunun alt?nda yatan faktör yap?s?n? ortaya ç?karmak için hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA, faktör say?s?n? ve madde yüklerini belirlemede yard?mc? olmu?, ölçe?in temel bile?enlerini ortaya koymu?tur.

Daha sonra uygulanan DFA, AFA ile belirlenen faktör yap?s?n?n teorik modeli ne ölçüde do?rulad???n? test etmi?tir. Bu iki a?amal? yakla??m, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve akademik ortamlarda olumsuz de?erlendirilme korkusunu ölçen boyutlar? netle?tirmesini sa?lam?? ve tek faktörlü veya çok faktörlü yap?n?n geçerlili?ini istatistiksel olarak kan?tlam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Geli?tirme

Format: 22 maddeden olu?an, 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r.

Derecelendirme: 1= Hiç Uygun de?il - 5= Tamamen Uygun

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (Yüksek Lisans Tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir)

Age Group: Belirtilmemi?tir (Genellikle akademik ortamda bulunan lise veya üniversite ö?rencileri)

Population Details: Yüksek lisans tezi çal??mas? için uygun akademik örneklem grubu kullan?lm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Akademik Kayg?, Sosyal Kayg?, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Cronbach Alfa, Test-Tekrar Test Güvenirli?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanmam??t?r

Affiliation Email addresses: volkanalkan114@gmail.com

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü (Tez Affiliation)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2015 y?l?nda bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve telif haklar? genellikle sorumlu yazar Volkan Alkan'a ve tezin yap?ld??? kuruma (Ankara Üniversitesi) aittir. Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Test Y?l?: 2015

Kaynaklar

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in geli?tirilmesine dair detayl? bilgilere a?a??daki kaynak üzerinden ula??labilir:

Alkan, V. (2015). *Akademik Ortamlarda Olumsuz De?erlendirilme Korkusu Ölçe?inin geli?tirilmesi*. Yay?mlanmam?? Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, E?itim Bilimleri enstitüsü, Ankara. (Eri?im Linki: tez.yok.gov.tr)

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: akademik-ortamlarda-olumsuz-degerlendirilme-korkusu-olcegi-toad.pdf

Akademik Ortamlarda Olumsuz De?erlendirilme Korkusu Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek toplam 22 maddeden olu?maktad?r. A?a??da örnek maddeler sunulmu?tur:

1. madde: "Ö?retmenlerimin okul ba?ar?m hakk?nda ne dü?ündükleri beni ilgilendirir"

22. madde: " Ba?ar?s?z oldu?umu dü?ünebilirler diye ald???m dü?ük notlar? aileme söylemem"

ARABPSYCHOLOGY.COM